

OBMĚNA OBYVATELSTVA

Osídlování Křinic probíhalo už hned v prvních měsících po konci druhé světové války v Evropě. Už v červnu 1945 přicházeli první usedlíci z Policka, Náchodska, Novoměstska nad Metují, Orlických hor i z oblastí Jaroměřska a Královéhradecka. Někdy přicházeli Češi, kteří přebírali zkonfiskovaná hospodářství, na kterých dříve pracovali, nebo oblast znali, když se do německých rodin chodili učit jazyk. Od září 1945 ministerstvo zemědělství ustanovilo osídlovací komise. Broumovská komise určila vnitrozemské okresy, odkud přicházeli noví osídlenci: Náchod, Nové město nad Metují, Jaroměř, Náchod a Hradec Králové. Začala také po přistěhovalcích požadovat vyplnění přihlášek k přidělu půdy. Bylo nutné předložit potvrzení o zemědělské kvalifikaci a národní spolehlivosti. Některé z přichozích rodin však záhy odcházely. Důvody byly různé, někteří byli nespokojeni s přidělenou usedlostí, jiní nevydrželi zemědělskou činnost a starost o hospodářství. Ojediněle došlo i k tomu, kdy v počátcích osídlování přišla rodina z vnitrozemí, vyrabovala opuštěný statek a odešla.

Rok 1930	Rok 1950
1 132 (45 Čechů)	534 (23 Němců)

POROVNÁNÍ POČTU OBYVATEL V USTÁLENĚJŠÍCH LETECH

„TY NĚMCI Z NAŠEHO STATKU BYLI SPRÁVNÍ LIDI, UPŘÍMNĚ JSEM LITOVAL, KDYŽ MUSELI ODEJÍT.“

KAREL DAŠEK

Pamětník Karel Dašek přišel do Křinic se svým otcem brzo po válce. Statek rodiny Meissnerů, do kterého se nastěhovali, původní rodina stále obývala, odešla až v poslední etapě odsunu. Vzpomíná, jak pracovali společně na poli, s dětmi se starali o koně i o celý statek. Rodiče prý byli z celé situace nešťastní, ale děti to vůbec nevnímaly. Dlouho po válce jezdili Meissnerovi pana Daška navštěvovat.

„TÁTA JIM VOZIL DO LÁGRU V MEZIMĚSTÍ JÍDLO, BOTY A OBLEČENÍ. BYL TO STAREJ DOBRÁK, A PŘÍTOM HO NĚMCI ZA VÁLKY TAKY PĚKNĚ RICHTOVALI.“

KAREL DAŠEK

Soužití s Němci nebylo v přechodovém období významně problematické. Přicházející Češi sice přebírali statky a živnosti, ale práce na polích se nezastavila. Ke konci roku 1945 bylo Čechy převzato zámečnictví, kovářství, obuvnictví, řeznictví, konzum, 2 pekařství a 4 hostince. Na 86 zemědělských usedlostech bylo v té době 72 Čechů, 12 Slováků a 2 Němci ze smíšeného manželství. Do posledního odsunu 23. dubna 1946 probíhal život v obci bez významnějších změn. Poté začalo zemědělství mírně stagnovat, což byl i jeden z důvodů rychlého odchodu některých osídlenců. Jako další důvody někteří uváděli náročné cestování za prací do Broumova, špatné bydlení a jiné potíže.

Protokol
sepsaný dne 23. března v kanceláři MNV dle s [redacted],
[redacted], za přítomnosti [redacted],
vyslychaného [redacted].

Dne 22. března 1946 byla na cestě naproti [redacted] zadržena německá příslušnice [redacted], která ~~musela~~ vezla dle odhadu asi 50 kg bramborů, Jmenovaná zadržena byla [redacted], který žádá o vyšetření, proč český národní správce prodává Němcům brambory. Jak osvětlíte tuto skutečnost?
Brambory, které jmenovaná ~~vezla~~ dne [redacted] vezla a byla zadržena [redacted] za přítomnosti [redacted] uvedenoho [redacted] jsem neprodal, nýbrž vyměnil za brambory namrzlé. Jmenovaná jest u mě zaměstnaná a její muž jest repatriantem. Nepovazoval jsem tudíž za žádný přeštek tuto výměnu.

UKÁZKA ZVÝŠENÉ POZORNOSTI ČESKÉHO OBYVATELSTVA VŮČI NĚMČŮM

Do vysídleného pohraničí nepřicházeli pouze Češi a příležitostně Slováci. Na Broumovsko doputovali Poláci, Rumuni, Maďaři, Rusíni a dostaly se sem i rodiny z českých komunit v zahraničí, ať už z Volyně, Rumunska, nebo z nedalekého Kladska. Před posledním křinickým odsunem místní řešili problém, kdo vlastně bude v obci pracovat, když odejde polovina obyvatel. V té době přišly do obce 4 rodiny volyňských v Čechů, a místní to brali alespoň jako částečnou náhradu pracovních sil. K roku 1950 Křinice obývalo 465 Čechů, 46 Slováků, 23 Němců a 4 rodiny volyňských Čechů. Dále se počet měnil jen v řádu desítek, k roku 2023 žije v Křinicích 448 obyvatel.

Do Křinic přicházela spousta žádostí o přidělení živností, největší zájem byl o kovářství. Výběr těchto žadatelů prováděla místní správní komise v Křinicích. Žadatelé museli vyplnit příslušné přihlášky, předložit potvrzení o své kvalifikaci a z místa jejich příchodu muselo být doloženo potvrzení o národní spolehlivosti. Toto potvrzení mělo dokládat nepaktování se s nacisty a bylo často doprovázeno podpisy ručitelů. Často byly žádosti doplněné o informace, které měly více zapůsobit na výběrovou komisi, jako „bojovník na barikádách“, „člen odboje“ apod. Žadatel o kovářskou živnost, František Hejzlar, díky těmto doplňujícím informacím živnost získal.

V Litoboři dne 19.9.1945.

P o t v r z e n í .

Místní skupina Jednotného svazu českých zemědělců v Litoboři potvrzuje že pan Josef Dašek, nar. 26.1.1924 v Litoboři pracoval po dva roky u svého strýce Em. Konvalinky v Litoboři čp. 27 na hospodářství a všech zemědělských prací jest znalý.

Josef Konvalinka
př. j. st. lit. am.

POTVRZENÍ O ZNALOSTI ZEMĚDĚLSKÉ PRÁCE JOSEFA DAŠKA, NA JEHOŽ ZÁKLADĚ MU BYLO UMOŽNĚNO PŘEVZÍT STATEK